

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTE :

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In Districe: " 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In stărițate: " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

STIRI TELEGRAFICE

din ziarurile străine.

Constantinopol, 13 Iunie. Conform ultimelor știi din Scutari se confirmă speranța, că Asym-paşa va ieși până în cele din urmă, să înfrângă definitiv rezistența triburilor albaneze muntene.

Roma, 12 Iunie. Noul ministru de justiție Gianuzzi-Savelli a adresat președintilor Curților de apel o circulară, în care îl întreba în privința vederilor lor asupra procesului în contra demonstranților de pe piata Sciară. Ministrul se intemeiază pe articolul 174, care prevede penalitate pentru acia, cărui espun Statul unul pericol. Intenționarea guvernului este, să se treacă în codicele penal un articol separat, care să permită o acțiune directă, în casuri de delict de natură celor întampinate pe numita piată.

Contele Ludolph, ambasadorul austro-maghiar pe lângă guvernul italian, părăsește Roma cam pe la finitul lunii Iuliu, luându-și un concediu mai lung.

Cracovia, 12 Iunie. Ziarele comentează stările despre descentralizarea căilor ferate. Corespondentul vienez al ziarului „Czas“ prezintă chestiunea aceasta ca irelevantă și observă, că a mal fost vorba despre aceasta și sub alte guverne cu ocazia construirii liniei Buchterader, Teplitz-Aussiger, Turnau-Kraluper, Leobel-Vordern. Compară apoi reședinția direcției centrale din Viena cu consiliul de răsboiu al Cuiții d'odinică, și cauță să aducă în armorie declaratiunile ministrului cu vorbele deputatului Grochowski, „Czas“ zice, că Galia va câștiga acea cealătrebute și îl folosește. „Reforma“ declară, că nu se multumește cu înființarea de succursale și subdirecții și zice, că o astfel de soluție a chestiunii ar fi o farsă.

Berlin, 12 Iunie. Partida național-liberală a decis în unitate, să trimeată o adresa lui Bennigsen în care să exprime fostul și conducător recunoștința partidei pentru activitatea lui de până acum și speranța că nu va întârzi mult până când va începe din nou lupta în arena politică.

Prima cetire a proiectului de lege ecclastică s-a facut azi. Dintre liberali au vorbit numai Gneist și Virchow.

Berlin, 13 Iunie. „N. Allgmr. Zg.“ într-o scură notă din fruntea ziarului observă, că retragerea lui Bennigsen din Reichstag și Cameră aruncă o lumină nouă asupra desbinărilor fractiunilor și poziționarea lor din parlament. Promite că va reveni altădată mai pe larg asupra acestui punct; d'ocamdată ne-îndestul de bine lumanătă asupra motivelor retragerii lui Bennigsen. La finitul notei numitul ziar observă: Retragerea lui Bennigsen și în tot casul o perdere simțitoare pentru parlament, și de astă-dată nu va putea să aibă alt efect, de căd că împinge lucrurile într'un sens favorabil bisericil catolice. Teoreticii au reportat o victorie asupra lui Bennigsen, baibul de Stat practic. Se crede, și de mulți se aduce în legătură, că vizita de ieri cea prea indelungată a principelui de Bismarck la imperiul ar fi stănd în legătură cu depunerea mandatelor lui Bennigsen.

In Reichstag, facându-se a treia cetire a bugetului, Riker zise, către-o cuvinte de regret pentru retragerea nobilului patriot Bennigsen, care în decurs de 25 de ani a fost conducătorul partidei național-libera și a declarat, că pasul acesta nu poate fi atribuit proiectului de lege ecclastică, ci convingerii despre imposibilitatea dării unei conlucrări la legiferarea legilor. Windhorst crede, că Bennigsen s'a retras, pentru că s'a convins, că se sfătuie pe o greșită cărare în lupta ce a început o în contra bisericii. Benda e de opinie, că motivele retragerii lui Bennigsen trebuie să fie mai profunde de căd se crede în general. Richter nu susțeape ca de tragic hotărirea lui Bennigsen.

Densul s'a convins despre imprejurarea, că nu mai poate merge împreună cu Bismarck, și a facut un pas înțeleptesc, cand și-a detras sprințul său cancelarul. Timpul de pactat cu principalele de Bismarck a trecut. Azi s'a închis sesiunea. Sesiunea a durat cu total 208 zile.

Constantinopol, 12 Iunie. S'a înaintat Portul un memorandum în privința linilor ferate ce se vor construi în Asia turcească. Se crede că ministerul va rezolva această chestiune.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:
 In Romania: La administrație, Tipografia Stefan Mihăescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondență ziarului din județe.
 In Paris: La Société Havas, place de la Bourse, 8.
 In Viena: La Heinrich Schäfer, I, Wollzeile, 12, Bioul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, No. 58. Bioul de anunțuri pentru Germania.

ANUNȚURI:

Linia mică pe pag. IV 30 bani. | Reclame pe pagina III-a 2 lei.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei. | Scrisorile nefrancate se refuză.
 Articoli nepublicați nu se inapoiăză.

Pentru inserții și reclame, redația nu este responsabilită.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHAILESCU.

Ministrul de răsboiu a autorizat pe Asyn pașa, să proceată cu cea mai mare asprime în contra Albanezilor muntene, că să se poată preda cățmai iude, teritoriul cerut de Muntenegreni conform tratatului de la Berlin.

Răspunsul guvernului român, la nota engleză în privința Dunării, s'a înmănat azi ministrului de externe de către principale Ghica.

A se vedea ultime sciri pe pag. III-a.

București, 3 Iunie.

In sedința Camerii de la 31 Maiu, seapte domnii deputați, între cari trei tăranii, au depus la bioul o propunere, care a făcut oare-care sensație printre mebmările parlamentului.

In rezumat e vorba despre împărțirea domeniilor Statului pe la locuri rurale.

Trebue să spunem de la început, că această propunere, radătătă în stil de hotărire judecătorească, a produs o rea impresie asupra Camerii, din cauza tăriei cu care sunt accentuate căteva adevăruri asupra stării tăranului român. Mărturism că dacă această propunere ar fi venit de la noi, am fi căutat să învelim hapul într'un praf de mirodenii plăcute la gust, ca chinina să nu se simtă.

Pozitiv că nu era nevoie de atâtea considerante, că să infrițeze pe cîte slabi de angeri de la început. Ele se puteau desvolta, cînd ar fi venit chestiunea în dezbatere, și cu mai mult căștig pentru susținătorii ideii.

Statul având nuda proprietate și tăranul uzuroptu, de și cel din urmă are dreptul să și lase acest uzuroptu moștenire din tată în fiu, el nu este mai puțin un arendaș, un colon, iar Statul un proprietar. Vînătre întrebare: poate Statul să vîndă moșia X, care are 30 de coloni, unei singure persoane, care să continue de a incasa ca și Statu arenda fixă, respectând în acelăși timp dreptul micului arendăs din tată în fiu? Cu alte cuvinte: se păstrează în întreg caracterul român acestelui instituții, sau acest caracter se schimbă, rîmânând Statului numai un drept de hypotecă în pămîntul arendat tăranului?

Iată lucru care trebuie explicat. Noi credem că dreptul de a părea vine, Statul să nu îl aibă, căci colonul lipit de pămînt, ori că și-ar plăti de regulat vectigalul său, cînd ar încăpea iar pe mainile unui proprietar român cu numele terminat de kidis sau ikis sau opulo, va fi valoare devenită.

Toate aceste lucruri sunt aidomă spuse, după cum se întâmplat. Calea le-a pus atât de crude, a înțeles bine că ele sunt de natură a indigna or ce spirit drept, și dacă în Cameră se vor ridica zeci de glasuri să le declare de neadeverate, în toată țara se vor găsi mii de vocile să afirme veracitatea lor.

De sigur, în toate acestea, este o mână mai dăbă ca a d-lor Frunză, Mucenic Dinescu și Gagione care lăzescă.

In principiu, pentru noi ideea de a împărtășii domeniile Statului pe la tăranii este acimisibila, și ne declarăm susținătorii propunerii de mai sus. De

sigur că Statul român va fi mult mai profitat, cînd va putea să găsească mijlocul nemerit, cu care să imparte,

că dreptate și nepartiniere, pămînturile sale micilor cultivatori, de

căt arendându-le el insu și marilor

cultivatori. Cunoaștem cu totii abu-

zurile fără sfîrșit ce se fac, or de căt

ori revine chestiunea re-arendărilor;

cunoștem hatărurile, cunoștem scandalurile, cunoaștem întăzierile de

plată pentru favori și prigonirile pentru disgrății, cunoaștem restantele și ne-urmăriile cari tăragănesc anii întregi, numai spre a nu pierde un vot în colegiul antaiu, sau spre a dobândi unul nou.

Dându-se pămîntul tăranului, totul se simplifică.

In propunerea de la 31 Maiu, două idei sunt dominante. Prima, toti tăranii muncitorii manuili, cum se ex-primă redactorul propunerii, cu alte cuvinte pălmăgi, capi de familie, cari nu au pămînt, să fie improprietării în condițiile legii rurale pe moșiele Statului.

Secunda, toate pămînturile arabile și locurile de păsune, afară de balți (și trebuie adăugat: și de păduri) să se parcheteze în loturi de cîte 5, 10, 15 și 20 de pogoane, și să se împărte tăranilor, după starea fie-cărui și în raport cu întinderea moșiei, în schimbul unei dări (trebuie adăugat: anuale) care să varieze între 4—7 lei poganul, după poziția Statului.

Iată cele două puncte principale.

După această împărțire, admisibilă și aceasta, tăranul, în raport cu Statul, are două caractere. În primul este proprietar, și, pentru pămîntul de la legea rurală, plătește o simplă dare foncieră. În al doilea loc este colon, și plătește o arenă fixă.

Aicea însă se iveste o greutate pe care propunătorii n'au dezlegat'.

Statul având nuda proprietate și tăranul uzuroptu, de și cel din urmă are dreptul să și lase acest uzuroptu moștenire din tată în fiu, el nu este mai puțin un arendaș, un colon, iar Statul un proprietar. Vînătre întrebare: poate Statul să vîndă moșia X, care are 30 de coloni, unei singure persoane, care să continue de a incasa ca și Statu arenda fixă, respectând în acelăși timp dreptul micului arendăs din tată în fiu? Cu alte cuvinte: se păstrează în întreg caracterul român acestelui instituții, sau acest caracter se schimbă, rîmânând Statului numai un drept de hypotecă în pămîntul arendat tăranului?

Iată lucru care trebuie explicat.

Noi credem că dreptul de a părea vine, Statul să nu îl aibă, căci colonul lipit de pămînt, ori că și-ar plăti de regulat vectigalul său, cînd ar încăpea iar pe mainile unui proprietar român cu numele terminat de kidis sau ikis sau opulo, va fi valoare devenită.

Toate aceste lucruri sunt aidomă spuse, după cum se întâmplat. Calea le-a pus atât de crude, a înțeles bine că ele sunt de natură a indigna or ce spirit drept, și dacă în Cameră se vor ridica zeci de glasuri să le declare de neadeverate, în toată țara se vor găsi mii de vocile să afirme veracitatea lor.

De sigur, în toate acestea, este o mână mai dăbă ca a d-lor Frunză, Mucenic Dinescu și Gagione care lăzescă.

In principiu, pentru noi ideea de a împărtășii domeniile Statului pe la tăranii este acimisibila, și ne declarăm susținătorii propunerii de mai sus. De

sigur că Statul român va fi mult mai profitat, cînd va putea să găsească mijlocul nemerit, cu care să imparte,

că dreptate și nepartiniere, pămînturile sale micilor cultivatori, de

căt arendându-le el insu și marilor

cultivatori. Cunoaștem cu totii abu-

zurile fără sfîrșit ce se fac, or de căt

ori revine chestiunea re-arendărilor;

cunoștem hatărurile, cunoștem scandalurile, cunoștem întăzierile de

Ieri la ora 10 a. m. M. S. Regele a vizitat târgul Moșilor, însoțit de adjutanț, colonel Candiano-Popescu.

D. C. A. Rosetti președintele Camerei, a fost primit de M. S. Regele în audiență.

D. prim-ministru I. C. Brătianu a fost ieri la Cotroceni, unde a avut întrevedere cu M. S. Regele.

După cum s'a mai anunțat, în toamna anului curent, se va face inaugurarea palatului regal de la Sinaia. Cu această ocazie, se zice, că se vor distribui medaliile comemorative. Ele vor fi facute din bronz la monetăria Statului; gravarea e făcută de renumitul gravor Ulrich, din Berlin.

Aseară a plecat primul transport de călători pentru a doua capitală a țării.

Un tren de aproape 20 vagoane cu două mașini, abia a urmat în loc. Erau și grefi. Senatori, deputați, generali, consiliști, ziariști, – de toate neamurile. Mai de două și vreo-o doză miniștri.

Norodul acesta va ajunge în Iași ca o horă păgănească, ostenit, flămând, dinăuntru, privind cu niște ochi teribili către d-nii Negruzi, nobilul lord maior al capitalei a doua.

Numai atât că d-nu Negruzi poate privi și d-lu, și mai teribil, stiuindu-si conștiința sa de primar în bună regula cu oamenii și cu Dumnezeu, pentru toate cele ale măncărilor, băuturilor, quartirului, plimbărilor și liniștelor văduhurilor ieșene.

Am voi să stim dacă și primarul primul Capitale și tot așa în regulă cu atot Puternicul de sus, în privința datelor sale de părinte al orașului, și n'are pe conștiință două trei guturări, o răpicigă două, și alte trei patru metehne de ale bieților contribuabili, provenite toate din uraganul de praf ce se ridică pe întreaga stradă a Tărgovistei până la gară, precum și pe tot intinsul săoselii. Or, la noi, căd se udă calea Moșilor, nu scrie la pravilă să se mal ude ude și alte ulițe. Vînd nevrind trebue să treci pe la Moș dacă și să nu umbli prin praf.

Cu trenul de aseară 10, 45 m. au plecat spre Iași: D-nu și d-na Grădișteanu, D-nu și d-na general Angheluș, d-na Radu Mihaile, Printul și prințesa Știrbei, d-nu Cost. Comăneanu, etc. Apoi, mai toți deputați și senatori căt se află în București.

Aflăm că și d-nii miniștri plenipotenți ai Angliei și Germaniei vor pleca la Iași, pentru știință noastră serbare națională.

Cu trenul special regal, la Iași, a plecat și d. general Fălcăianu, directorul general al căilor ferate.

A. S. Principele Urușoff, ambasadorul Rusiei, va pleca în septembrie viitoare spre a conduce pe soia și filii A. S. în Rusia. În timpul acestei absențe, afacerile legăturilor vor fi conduse de d. Is. Volkov, primul secretar.

Dd. general Cernat și G. Angheluș au plecat aseară la Iași, spre a asista și d-lor la tirul militar. Ce a început deja de ieri, pe platoul de la Copou.

I. P. S. Mitropolitul primat pleacă de asemenea astăzi la Iași.

</div

că Unguri nău invetat nimic de la 1848, asemenea și în contra lui I. Pașiu, pentru că ar fi zis către cel adunat „ca să spună și celor de acasă, ce au văzut și au uitat la adunarea din Deva.” Amândouă acuzații au facut recurs la autoritatea mai înaltă, și vă asigur, că au apăsat condeul.

Panica Ungurilor însă se explică, căci iată ce adaogă acelăși corespondent:

„De la adunare incocă poporul nostru a căptăat curagi și adeseori auzim, că în aceea sănătatea localității a județului unit său altii din popor au protestat în contra dispozițiunilor ilegale ale funcționarilor străini și încă cu efect”.

Așa e bine!

Cetim în „Telegraful Român” (din Sibiu).

O piatră extraordinară de mare a căzut în ziua de 26 Maiu st. v. a. c. în comuna Noul sâsesc (lângă Sighișoara) și giur. Între orele 4—5 după ameze, între tunete și fulgere infricosate, a căzut pe hotarul numitul comunie o grindină înfricoșată pe căt de multă, pe atât și de mare, până chiar și de mărimea ouelor de găină, iar ea mal multă de mărimea nucilor. Paguba ce a căzut această grindină este de 10,000 fl. Holdele cele frumoase, porumburile, viile, pomii și cele alte cereale intrătăta le-a sdobrit, încătoată speranța și perduță. Holdele atâtă sunt de stricate, încă nici barami nu se pot; de un cules de vîl nici doară peste 2—3 ani nu poate fi vorba. Piatra a fost urmată do o ploaie vehementă, care a rupt podurile, morile și drumurile; tot apă, care prelungă aceea că a stricat ierburile, a nimicit multe vite. Bietul oamenilor împotriva rîului a cîștigat: „Dute, nu te mai cunosc!” Susțină și plâng pe strade zicînd: Cu ce ne vom susține pe noi, pre copii și de unde vom plăti contribuțunea?

Aceeași foaie relatează:

„De la Ibănești din părțile Reginului, ni se scrie, că un om anume Vasile Todorian, săpînd la locul său într-o pădure de stejară bătrâni mestecata cu carpene și cu fagi, a dat peste niște leșpezi de peatră, care mișcându-se de la locul în care se părea așezate de natură, să văzut că ascund urme de lut de mărimi diverse, iar că aceste ascund oase și cenușe de oase și trupuri omenești. Urnele, ne scrie corespondentul, sunt negre ca o oală de Bărgău și păreți de grosimea unui poligar. Dl. corespondent ne mai scrie, că mai anîșteră, său aflat cam tot în partea locului pe coasta unul deal cărămizi și urmele unui edificiu de locuință, fară a ne șpune ce fel de cărămizi sunt. Nici aceea nu ne scrie că său facut cu urmele aflate. Atragem din parte-ne atențunea on. comitet central al Asociației asupra acestei descoperiri, că știm că o va interesa.

DIN AFARA

Ungaria și Croația.

Între Croația și Ungaria a isbucnit un diferend foarte serios. Ura între aceste două popoare este veche de altfel, ca și între Român și Unguri; ea amenință însă să se manifeste în mod faptic căt de curînd, din cauza orașului Fiume. — Acest important port al Adriaticel este singurul, care se găsește în partea de dincoace a monarhiei austro-ungare. Unguri, cară vi-

sează la o neatârnare desăvîrșită a tărîlor, voiesc să pue dară mâna pe acest oraș. De drept însă el aparține Croaților, cară nu vor să dea odată cu capul. În timpul din urmă se numiseră două comisiuni, una ungurescă și alta croatică, cară să deslege chestiunea. Ele nău putut însă ajunge la nici un rezultat, de oare-ce comisiunea ungurescă a optat pentru anexarea portului Fiume la Ungaria, în vreme ce comisiunea croată a declarat că acest oraș nu va aparține nici odată Ungurilor ci Croaților.

Astfel stă astăzi această chestiune. Indignarea în contra lăcomiei ungurești și mare în Croația. Una din foile croate de căpetenie, „Pozor”, îi dă expresiune în chipul următor:

„... Acum se vede ce valoare are frățietatea și amicitia Ungariei pentru Croația... Maghiarii nu mai voiesc să dea Croaților nici aceea ce le-a oferit în 1869 la propunerea comitetului Andrassy. De ce au cerut ei dar ca deputaționea regnicală croată să călăorească la Pesta? Crezută Maghiarii în adever, că în chestiunea integrării Croației vor avea de a face numai cu niște oameni lași? De astădată său îngelaț. Deputaționea croată a protestat contra rezolvării unilaterală a chestiunii și dieta croată va fi fără îndoială de-o părere cu ea.

Calea, pe care au apucat Maghiarii, nu le va fi spre folos, căci și vor instrâna și acele elemente dintre Croații, căci până acum erau partizanii orbii ai Ungariei. Astăzi puterea se află încă în mâna Ungurilor, dar puterea nu durează pentru veci. Astăzi poate sosi timpul ca Ungaria să fie silită să apele la sprijinul Croației; de aceea să se ferească Ungaria de a sili pe Croații, ca la timpul său său să zică: „Dute, nu te mai cunosc!”

De la Vatican.

„Moniteur de Rome”, foaie eminente oficioasă a Papel Leo XIII, dezmente că Papa ar fi adresat presidențului republicii franceze o scrisoare, în care el amenință cu denunțarea concordatului. Celo ce le-a publicat astăzi «Gaulois» despre cuprinsul acestor scrisori sunt nu numai lipsite de orice temei, dar din capu locului absurd.

De aici putem conchide, că Vaticanul nu se găndește de loc la o denunțare a concordatului.

Papa pare pe cale așăi deschide ochiul asupra pericolului la care se expune catolicismul în Orient, punându-se în slujbapoliticul austro-ungar. «Moniteur de Rome» are într-unul din numerile sale din urmă un articol, în care respinge ori-ce fraternizare a catolicismului în Orient cu agitațiunile austro-ungare, și termină invitând poapele de la Balcani să facă cauza comună în contra acestui dușman neimpăcat.

Din Rusia.

Primarul Moscvei, d. Cicerin, a fost suspendat din funcție și exilat la moșia sa de la țară, în urma unui discurs ținut la banchetul dat celor 140 de reprezentanți ai orașelor rusești, și când îndrăzni cu mare curaj să dea o expresiune dorințelor de reforme liberală ale poporului rusesc.

Iată cuvintele cară au devenit atât de funeste, pentru cel care le-a rostit:

„Întâlnirea noastră de astăzi să nu

tuluț, săcend să tremure pielea albă cu vine de azur.

Sarah tresări și, intorcându-și ochii, vîză pe conte aproape în genuchi, cu capul de tot aproape de umărul ei, prea ocupat cu afacerea lui amoroașă. O roșeață mai vie colora obrajii bătrânlui, și, suspinând, cu privirea schimbăță, și retacea deja brațul în jurul taliei tinerei femei. D'o dată bătrânețea contelui apără Sarah. I vîză fruntea brâzdată de dungă, laba găștelă la tâmpă, părul alb. Nici o dată nu fusese impresionată așa de rîu de contrastul violent care era între tinerețea ei și vîrstă înaintată a lui. Si ori-căt de delicată fu luarea în posesiune, ori-căt de rezervate fură măngăierile contelui, se găndi cu spaimă că în adevăr era a lui, și că trebuie să împărăță viață și să îufure amorul. Se scula repede, și intorcându-se spre bătrânu ei care se ridicase surizând:

— Să intrăm în casă, voiești? Trebuie să mă imbrac.

Si urmată de contele, se urcă în trăsură; pomey, ca să își ocupe timpul, măncă frunzele fragede de pe ramuri.

Vesela Sarah se sfărăse. Stătu rezul zilei închisă în odaia sa, întinsă pe fotoliu ei și citind, distrasă, o carte de curind apărută. Seara dădu ochi cu contele, în imensa sală de măncare, în care 30 de persoane puteau măncă foarte comod. Apropierea noptii săcuse pe tineră femeie foarte gravă. Conte, și indoia amabilitatea, și șe desfășura toate grățile.

Orele păreau că nu se mai sfărăsesc pentru Sarah. Pentru a evita o apropiere nelinișitoare, ca cea de dimi-

neamă fară rezultat; fiecare din noi să ducă cu sine principiile pentru viitorarea sa atitudine.

„Trăim într'un timp în care datoria tuturor cetățenilor ruși și mai virtuoșă noastră a reprezentanților locali, este de a da cea mai mare și mai serioasă atenție trebuințelor, cară ni se impun într'un chip bătător la ochi.

„Acum, ca înainte cu 200 de ani, Rusia prezintă aspectul unui templu în ruină. În administrație nu există nici urmă de armonie. Nu există nici o unitate. Când Petru a numit Rusia un templu în ruină, a adăugat că e lipsă de un architect care să strigă pietrile risipite, să le așeze din nou și să construiască cu ele o zidire, subăcărui acoperămintul său potădăposti bunăstarea poporul să

In aceea vreme era poate în adevăr trebuință de un astfel de architect. Rusia nu era încă pe vremea aceea liberă și în slavie; acum însă când e liberă, rolurile său schimbă. Puterea nu mai este acolo unde era; puterea este la noi, reprezentanții poporului. Fără noi statul nu poate face nimic din instituțiile noastre administrative. În aceste lucru însă, și conducere trebuie să ieasă de la noi, reprezentanții poporului. De asemenea trebuie să dorim ca noi să suntem strânsi aici să fim convinsă de ideea că viitora noastră soartă a Rusiei este în mainile noastre, spre a lucra întorsă la lucrurile noastre în spiritul unitriei luminate la reformele, de căi avem neapărată trebuință.”

Expediția franceză în Tonkin.

Presă rusească vorbesc cu mare simpatie de expediția franceză în Tonkin. «Novoe Vremia» urează că mai deplină îsbândă și asigură pe Franția că în casul unui conflict cu China poate conta pe Rusia.

Se stie că diferendul rus-chinez din cauza Kuldjei nu s'a deslegat de cătă jumătate în favorul Rusiei și de aici supărarea ei pe imperiul chinez.

Presă italiana încă pune la iveală—mirabile dictu—multă bunăvoie pentru expediția franceză în Tonkin. Ea încă urează îsbândă, căci în aceea parte Italia nu are interesă ca în... Tunis.

LUCRARILE DE LA PORTILE DE FER

Congresul din Berlin a insărcinat, cum ne aducem aminte, monarchia austro-ungară, cu înlăturarea pediceilor cară se impotrivesc navigațiunile la Portile de Fer. Cabinetul vienez stăruie să primiască această sarcină, de oare-ce execuțarea numitelor lucrării aici supărării a-i da un nou titlu de drept a supra Dunărei.

Între guvernul din Viena și cel din Pesta au început apoii negocieri asupra chipului cum să se facă acestele lucrări. Nu era uică o îndoială, că ambele părți ale monarhiei austro-ungarescă aveau să iească parte egală la cheltuieli. Unguri însă țineau, că deoarece lucrările cad „pe teritoriul lor” ei să le conducă, și au arătat atâtă statonnicie în această cerere, în cătă, după cum se anunță din Viena, rezultatul negocierilor le este favorabil.

Acum nu mai rămăne de căt ca guvernul unguresc să negocieze cu societății, cară cer concesiunea acelor lucrări. Până acum său prezintă trei

neată, se așezase la piano, și canta valsuri de ale lui Chopin, pe care contele le asculta, adâncit într'o privire nemărginită.

Poțuț căpușin, capul bătrânlui se resturnase spre spate, și, în atmosferă caldă a micului salon, înaintea fotoliu aprins, căci serile erau tot reci, contelele adormise. Sarah canta acum mai incet, lezând somnul bătrânlui său cu ochii strălucitori de o bucurie răutăcioasă, vîzând în puterea ei pe acela care o neliniștește cu scopurile lui. Apoi incetase, și în tacerea care domnea, se auzea numai respirația puternică a celui ce dormea. Pendula sunând orele deșteptă pe conte. Se scula repede și vîzând, înainte, pe tineră femeie surizând, se roși cu totul, confus:

— Scuză-mă, scumpa mea, zise el. Mă să pare că am dormit puțin... Ce oră este?

— Unspree-zece ore. Cămpul îi-a făcut același efect ca și mie, zise Sarah. Sunt moartă de obosită... Si crez că lucrul cel mai bun pe care l'am putut face este să ne ducem fiecare în oadă.

Acest fiecare în oadă noastră, accentuat în modul cel mai natural, dar care stabilea așa de lipede situația, făcă pe conte să-și radice ochii și vîză pe Sarah ascunzîndu-uoșoară căscătură în dosul mănelor. Cu puțină amărăciune, înțelese că proiectele galante pe care le facuse nu sunt oportune. Si, năbusind un suspir, însoțit de pe tineră femeie care să îndrepțește spre apartamentul ei. In susul scării celei mari, contesa se opri, și, cu un suris, în-

societăți între cară două ungurescă și societatea de navigație austriacă pe Dunăre.—Se vor mai prezinta desigur și altele.

RESBOIUL DIN SUDAN.

In sfârșit o luptă hotărtoare a avut loc în Sudan, între armata anglo-egipteană, condusă de generalul Hicks, și falsul Profet.

Cetele acestui din urmă erau în număr considerabil și său batut cu un eroism fanatic; erau însă înarmate mai mult cu lânci, și tunurile și puscile generalului Hicks le-a masacrăt în totă regula. Soldații falsului profet mergeau la atac cu capu plecat și ochii sparte, încă unul însă ajungea la coloana egipțeană; un seic a ajuns până la douăzeci de pași de egipțenii, acolo i-a căzut calul și în urmă a făcut căpătă pași pe jos, până a primit un glonț în cap.

După luptă, cămpul era acoperit de trupuri negre și pline de sânge. Comandanțul suprem al armatei profetului și o mulțime de șeici au rămas morți.

STIRI MILITARE

Consiliul federal elvețean a făcut încercări cu torpile de uscat inventate de ofițerul austriac Zubovitz, cară ar fi nespus de potrivite la apărarea străinilor de munți.

Ministrul francez de resboi Thibaudin infășându-se în ziua de 8 Iunie (st. n.) în sinul comisiei parlamentare militare, a vorbit despre legea de avansare. El crede că pe vîitor nu trebuie să se respecte cu atâtă strictă principiul avansării după vechime. Trebuie să se aibă în vedere în prima linie și aptitudinile aspiranților de avansare încălcării asupra acestora.

Generalul Thibaudin a mai accentuat trebuința înmulțirii scoalelor de resboi pentru aspiranții de ofițeri.

DIN JUDEȚE

La 20—21 Maiu, a căzut ploaie la comună Băesci, Județul Gorj, distrugându-se semănăturile a 109 pogone ale locuitorilor prin venirea apei numită Rasova, care a rupt și 4 poduri după soseaua comună, lăudând și mai multe lemne, ce erau aduse de comitet, pentru construcția unui pod chiar peste acea apă în calea județeană.

In ziua de 21 Maiu, pe cînd ploua, fata Paraschiva afilându-se lucrând în casa domnului Iorgu Iliescu din orașul Craiova, a fost atinsă de ștrănet asupra genunchelui stâng și la degetul cel mic, fără a avea consecințe grave. Trăsnetul lovindu-mă intăru unud de cînd era la spatele casei, a pătruns prin fereastră camerei în apropiere de acel dud, și a trecut prin usa ce era deschisă din mijlocul casei în înăuntru, după care așteptă să fie răbdător, părăsindu-l pe cînd era la încăpătăre, fără să causeze alte străciuni.

In ziua de 22 Maiu, viind mare riu Crorogără, a debordat și inundat cu totul semănăturile locuitorilor din comună Cesoba, Județul Ilfov.

In ziua de 23 Maiu, pe timpul unui rîu de ploaie cu tunete și fulgere, locuitorul Radu Dumitru din comuna Bobesci-Bălăceanu din județul Ilfov, întorcându-

tinzînd fruntea spre bărbatul ei:

— Noapte bună, l'zise, și facând un gest cochet, dispără. Contele intră în marea sa odaie pe care o găsi rece și intunecată. Se găndește întristat la timpul când nu adormea după prânz și cănd femeile l'găsea totădăuna gata să vorbească cu spirit, său dispus să facă o întorsătură de vals. „Să aruncă privirea în oglindă, se vîzu Gros, roșu și cu mustățile albe. De sigur nu mai era viu locotenent, cu talia de vîspre, care alergă într'un mod așa de strălucit la Croix-de-Berney. Se aruncă într'un fotoliu și găsi această compensare singurății sale, că aprinse o țigără. Visând și urmăriind fumul albastru care se urca spre tavan în spirale ușoare, făcu o reinnoire asupra lui însuși. Se temu că să-l lăsătă și într-o drăguș

Regimentul 16 de dorobanți din Botoșani, a sosit azi Marti cu un tren special la 9 ore de dimineață.

Toți Curcanii sunt de o infatigare foarte virilă și mai bine îmbrăcați de căt conrăboinicii lor din orașul nostru.

Regimentul 14 de dorobanți din Roman, a sosit în oraș cu un tren special, la 10 ore și jumătate dimineață impreună cu muzica și comandanții săi.

Actualmente, afară de generalul stăționar, mai posedăm în oraș trei generali străini: Generalul Iuliu Dunca, comandanții di-viziei de la Botoșani, Generalul Pilat, comandanții diviziei din Roman, și Generalul Călinescu, inspectorul gardelor civice.

COPURILE LEGIUITOARE

Senatul necomplectându-se ieri, n'a putut tine sedință.

Camera încă n'a facut ieri vr'o mare îspravă. A votat un credit de 29,193 lei pe seama ministerului cultelor și instrucției publice, precum și două modificări în legea din 1878, privitoare la furnitura postavului necesar pentru armata.

In urma acestora s'a prorogat până la 15 Octombrie.

STIRI MARUNTE

In Anglia a murit sir G. Bowyer, unul din cei mai însemnăți moderni jurisulți englezi. — Născut protestant, el trecuse în 1850 la catolicism și apărase până la moarte cu un zel crescând biserică catolică.

Toate universitățile din Rúzia au împreună 218 profesori ordinari, 103 profesori extraordinari și 164 docenți. — Pe an li se plătește acestor profesori suma de 1,056,800 ruble.

De căt-va timp se observă în India o mare agitație în contra Eglezilor.

In comitatul Somogy din Ungaria s'a înmulțit atât de tare criminali, în căt guvernul s'a văzut nevoie să îl pue pentru un an de zile în stare marțială.

Helena Marcovici, nenorocita femeie care a atentat într'un moment de uitare de sine asupra regelui Milan, a fost găsită moartă în prinsoare. Sunt indicii numeroase de un suicid.

In Rock-Haven, Pennsylvania, a murit de curând în vîrstă de 90 ani, un oarecare Martin Fabel, care servise în armata lui Napoleon I și luase parte la bătăliile de la Leipzig și Hanau.

La Calman et Ley, Paris, a apărut al cincilea și ultimul volum din *Légende de Siecles*, de Victor Hugo.

Doi Jidani se incercaseră într'ună din noptile săptămânelor trecute să ducă pe lunte răchiu din Prusia în Rusia, peste Vistula. Santinela rusească zbrindu-i îopri. Un jidan scoase revolverul, și atunci santinela îl culca la pămînt cu un glont. Celalalt jidan se aruncă în apă voind să scape cu innotu. Santinela îl dădu în săvăoare trei lovitură cu lopata luntru, și nenorocitul diavol se înecă.

Se aude că Rustem-pasa, fost guvernator în Liban, va fi numit guvernator în Armenia, spre a realiza astfel dorințele Angliei pentru introducerea de reforme în această țară.

Instructiunea publică în Fălticeni

Atragem atenția ministerului de instrucție asupra următorului articol ce publică «Gazeta de Fălticeni»:

D-l Ioan Negre, revisorul școlar, în zilele de la 12—23 Mai a inspectat școalele din oraș, cu o mare seriozitate și amănurătime, inspectând și examinând căte o clasă pe zi. — Suntem siguri că d-l revisor va constata starea școalelor și a învățământului din orașul nostru, nevoie sale, și că le va refera, ca și până acum, locurilor competente.

Cu astă ocazie ne permitem a vorbi că te cuvine și despre nevoie invățământului din orașul nostru și a arăta, cum Fălticeni, oraș de reședință, capitala istoricului district: Suceava, este neînălțat în această privință și redus la o poziție mai rea, mai umilită de cătărgușoarele.

Toate localitățile în un stat trebuie să beneficieze în mod proporțional de im bunătățile ce Statul este dator să facă.

Vorbind numai de instrucție, orașul Fălticeni sub acest raport este foarte nedreptățit; — el abia are două școli plătite de stat: școala Nr. 1 de băieți și școala Nr. 1 de fete. Însă aceste școli sunt necomplete: școala Nr. 1 de băieți are clasa I unită cu a II-a și școala Nr. 1 de fete are clasa III-a cu a IV-a.

Nimică alta nu are orașul nostru sub raportul instrucției plătite de stat.

„Comuna pentru a satisface nevoile învățământului, a lumina copiilor orașenilor, a trebuit ca să înființeze, prin propriile sale mijloace, încă două școale: una de băieți și una de fete, plătite din fondurile comunale, iar pentru instrucție secolară; pentru un grad de învățământ mai superior celui primar, niciodată școală de la stat, cu toată obligația impusă de lege, așa că județul pentru a satisface și aceasta mare necesitate, pentru a crea și copiilor acestui județ un grad mai înalt de cultură, a trebuit, ca prin propriile sale mijloace, să înființeze gimnaziul.

Din aceste, vedem că orașul nostru, care este capitala unui județ, nu are de cătă două școale, și acestea primare și incomplete, pe când alte orașe, care nu sunt reședințe de județ, ci niște târgușoare, au multe școale, complete și plătite de stat; așa: târgul Neamț, are trei școale plătite de stat, pe când orașul Fălticeni are numai două; județul Neamț, are 11 școale urbane, plătite de stat, pe când județul Suceava, abia are numai două; — tot așa este: Tîrgul Frumos, Hărău și altele care stău mai bine de cătă Fălticeni sub raportul, școalelor sustinute de stat. — Cătă priveste instrucție secundară nici vorbă nu este; — alte orașe au căte două și trei școale secundare plătite de stat, pe cănd orașul Fălticeni, nu are nici una.

„Ce dreptate și egalitate este aceasta?

Orașul Fălticeni, județul Suceava, nu contrubue și ele de-o-potrivă la sarcinile statului? Nu plătesc și ele aceeași buri? Județul Suceava, n'a contribuit la creșterea averei statului, cu domeniile monastirilor Slatina, Rașca și Probata, care vin în cuprinsul său? El bine, pentru toate acestea, orașul Fălticeni nu merită să aibă, măcar două școale primare complete? — Este prea mare ne-dreptate! Este imposibil ca să n'a se dea dreptate?

„De aceea credem că guvernul va căuta să țină seamă de justele noastre cereri; — va căuta să fie mamă de o potrivă pentru toate orașele, iar nu pentru unele mame, iar pentru altele ciușă; va căuta să repartizeze egal diversele grade de instrucție tuturor localităților.

„Starea și nevoie școalelor din orașul nostru, pe cătă suntem informați le-a arătat guvernul actualul revisor, I. Negre, prin mai multe raporturi. — Cade deci, în sarcina deputaților orașului și județului nostru de a stăruie pentru realizarea lor.”

CUM SE FACE ISTORIA LUMEI

Are haza chipul în care au anectat Englezii insula nouă Guinéa. A fost foarte expeditiv. Un însărcinat al guvernatorului din Queensland (Australia) a debăcat la 4 Aprilie pe insula în cestiu și a cedat, față cu 18 Europeani și 200 indigeni, următoarea declaratie:

„Ed., Henry Majoribanks Chester, funcționar resident în Thurdash Island, colonia Queensland, procedând conform instrucțiunilor guvernului numitelui colonii, ieșă în posesiune aceea parte a nouelui Guinéi și a tuturor insulelor mari și mici de lângă ea cari se găsesc între meridianul 141 și 155 lungimea ositică, în numele și în folosul grăgioaselor Maiestăți Regina Victoria, a moștenitorilor și urmașilor ei. Spre semn am arborat și salutat, astăzi în 4 Aprilie, bandiera engleză în portul Moresby, Noua Guinéa. D-zeu ţie pe regina!”

CONCERT INTIM

Luni seara, salonu, d-lui Dimitrie Ionescu, tânărul și distinsul avocat, reunea cătăva artiști diletanți, mai toată colonia engleză de elită, cătă, va diplomați străini și români, o parte din magistrați și advocați de viitor, și, lucru cu deosebire placut, mai multe femei vesele și frumoase. Toată această lume tânără și elegantă se învîrtește în impresionantul pavagiu de porfir prin oarecare uleiuri sau prin impasuri, unde circulația trăsuriilor e ca și nulă.”

Pentru ce dar să se exclude oră ce altă carieră din Belgia în favoarea tocmai a aceleia de la Quenast, care pare a avea defectul cel mai mare? Să se observe, că la Quenast nu există de cătă pe porfir și nu altă specie.

Vaza-se primăria capitalei, care întrebuintea petre tot de Belgia, de la Querthe, și credem că se va putea face o comparație imediata.

Brailea în tot timpul are un rulagiș însemnat din oraș în port și vice-versă pe o pantă simțitoare și dacă va avea nenorocirea să fie pavată cu alt pavău de chivernisișă unor interesări, în dauna multimel contribuabile apoi să nu se mai mire puternic zilele de succesele d-lor în alegeri în acest oraș.

Ionescu, a încheiat împreună muzicei.

A venit în urmă împreună dantului. Aici era un mosafir nepofit: căldură; însă, căldura fiind de genul feneesc d-nu Ionescu n'a putut să dea afară, cu tot rezboiu ce-i facea un reprezentant al marului general Capsă.

Către ziua, fără să se duc spre domeniul său politic său de alegere, încăntat de această noapte atât de bogată în impresii plăcute.

Concertele intime vor continua la d-na Ionescu.

Absent.

PAVAGELE BRAILEI

Atragem atenținea on. consiliului tehnic al ministerului lucrărilor publice asupra coprinsului articolului următor, în speranță că nu va întârzi să recunoască justitia celor arătate aici.

In anul 1876—77 când s'a proiectat pavarea unor străzi din Brăila cu leșpe de leavă, „multă oameni” techinici au condamnat acest fel de pavagiu ca impropriu pentru localitate și încărcător în nimic cu cerințele unei frecvențe atât de importante. A trebuit foarte puțin timp, ca experiența să ne dea tristeza convicțione, că banii cheltuiți pe acest pavagiu de jucărie, au fost „aruncati în vînt, find cu desăvârsire impropriul la care era destinat și primăria actuală a luat dispozitii de a refac multe din străzile de curând pavate, lucrul care am aplaudat de să este simțitor pentru punga contribuabilor.

Ceea ce ne intristează însă, este că aici ce au presidat la facerea caietului de sarcini, au scăpat din vedere un lucru principal și prin aceasta ne amenință cu alte nevoi încă mai grele ca cele deținute, dacă nu se vor lua măsură din vreme.

Iată faptul.

Caietul de sarcini pentru nouile lucrări obligă pe antreprenor a pava străzile a număr indicate: cu granit de Scoția, cu porfir de la Quenast (Belgia) sau cu peatră din Blașova ori Turcoia (Dobrogea). Daca vom examina serios și imparțial acest trei specii de peatră vom constata:

I Că peatra din Scoția, pe care a întrebuințat-o Primăria București în pavarea Calei Victoria în anul 1868 și următorii, s'a constatat că împrișă, din cauza că fiind prea dură, devine imediat sticloasă și face a face cu un pericol d'âră cădeau la tot minutul; afară de aceasta, fie care paveu după puțin timp se tocesce numai pe margini, remânându-l în mijloc o mică boltitură ce espune pe trăsuri la o sdruncinare egală cu aceea a pavagilor de bolovan, fară a mai enumera și alte multe inconveniente dintre care scumpetea ei, prin care devine imposibilă de întărită.

II Că peatra din Blașova sau Turcoia, care ar fi mai nemerită, nu se poate exagera din cauza lipsei și a scumpelui lucrătorilor de cătă cu spese coară covorii prețul petrelor strene. Prin urmare, ce ne mai rămâne, după caietul de sarcini actual?

III Peatra porfir de la Quenast (Belgia) care e tot așa de impropriu ca cea de Scoția și care, chiar în țara ei, a fost condamnată de oamenii științei, după cum ne spune următorul extract din Nr. 127 al Jurnalului Oficial de Bruxelles, „L'Echo du Parlement” de la 7 Mai anul curent, unde relativ la pavagiu cu porfir cu care a fost pavată „la Grande Place” din Bruxelles și al cărui pavagiu s'a înlocuit cu piatră belgiană din carierele de pe vala riuului Quarthe, se rostește în modul următor:

„Acest pavagiu va fi în total mai puțin alunecos și prin urmare mai puțin periculos, de cătă pavagiu actual de porfir. Primăria va găsi de reîntrebuită cu înlesnire pavagiu de porfir prin oarecare uleiuri sau prin impasuri, unde circulația trăsuriilor e ca și nulă.”

Pentru ce dar să se exclude oră ce altă carieră din Belgia în favoarea tocmai a aceleia de la Quenast, care pare a avea defectul cel mai mare? Să se observe, că la Quenast nu există de cătă pe porfir și nu altă specie.

Vaza-se primăria capitalei, care întrebuintea petre tot de Belgia, de la Querthe, și credem că se va putea face o comparație imediata.

Brailea în tot timpul are un rulagiș însemnat din oraș în port și vice-versă pe o pantă simțitoare și dacă va avea nenorocirea să fie pavată cu alt pavău de chivernisișă unor interesări, în dauna multimel contribuabile apoi să nu se mai mire puternic zilele de succesele d-lor în alegeri în acest oraș.

P. Morărescu.

VARITATI

O sărbătoare săsească. — Anul viitor se împlinesc 700 de ani de cănd au intrat Sașii în Aideal, aduși de un rege unguresc. Aniversarea aceasta ei a de gând să o serbeze printre cortegiul istoric. Intr-un apel apărut la Sighișoara și care invită pe Sași să se prepare de această serbare, se zice că ea va dovedi Ungurilor că Sași nu se inclină spre Germania, în același timp însă va responde

Ungurilor că le zic să plece de unde au venit: „Nous y sommes nous y restons.”

Recompensa lui Pasteur. — Comisia camerei francese însărcinată cu studierea proiectului unei pensiuni naționale de 25,000 fr. pentru Pasteur, a votat-o cu 7 voturi contra 1, și anume a deputatului Raspail, care acuza că Pasteur a plagiat pe tată său. — S-a hotărât ca pensiunea să poată trece și asupra soției lui Pasteur când ar rămâne văduvă, nu însă și asupra copiilor.

NOTITE LITERARE

Literatorul. — Maiu. — Semestrul I cu printre:

Nuvele fără oameni; Nuntă de zăpadă, poezie; D-nu A. Rosnovanu; Volu să mădihnesc; Amintiri; Fericirea, de d-nu Al. A. Macedonschi. — Fragment din Lamartine, Th. M. Stoenescu. — Vision; A mon ideal, S. Le Metayer. — Regele omilor, poveste italiană, d'Artanian.

— Legenda părului galben; Memoriile unui schelet; Din Mansardă, D. C. Teleor. — Curs de literatură dramatică; Alphonse Daudet, Th. M. Stoenescu. — Bonheur, poezie, de d. S. Le Metayer. — Plaines; Mysteres; Romance, de d-nu Louis Chardon. — Discurs academic, de d. V. A. Urechia. — Un răspuns; Blond său brun, comedie într'un act, de d. Stefan Velescu. 8 Aprilie, poezie; Scrisoare, de d. I. N. Iancovescu. — Mi-ai zimbit; Am plâns, de d. Al. Slaniceanu. — Poema, de d. N. N. Manicatidi. — Scrob-Macedonski, poezie, de d. M. Wechsler... — Nenorocirile unui chinez (după J. V.) de d. Stelian Groză.

Dreptul Nr. 49 (An. XII) cuprinde: Jurisprudența română. — Înalta curte de casă și justiție, secția I: Barbu Bellu cu locuitorii comunei Bezdat. — Curtea de apel din Iași, secția II: Statul cu G. Macăreșcu. — Tribunalul din Valea: Ioan N. Lahovari și altii cu consiliul comună din Rămnicu-Valea.

Jurisprudența străină. — Curtea de apel din Paris, secția II: Fratii Gay cu sindicatul falimentului Guendé. — Raportul președintelui tribunalului din Brăila către ministrul justiției (Urmare).

Chronica judiciară.

Contemporanul nr. 22 An. II cuprinde: Isteata și Pacea. — Baba și Tiganul (sfîrșit); — Balanis-Balmus (Anecdota populară).

Critică (sfârșit). — Plagiaturi în „Napîunea” (sf

